

XVII. Országos Aranka György Nyelv- és Beszédművelő Verseny
2012
IX–XII. osztály

Szép magyar beszéd

SZÖVEGÉRTELMEZÉS

Olvasd el figyelmesen Kosztolányi Dezső írásának következő részletét!

Arany János arcképei majdnem mind rosszak, művésztlenek. Az akkori fényképészet nem tudta beállítani a fotografálandót olyan helyzetbe, hogy az minden esetben jellemző legyen s a kép csakugyan azt jelentse, akit ábrázolni akar. Szobra pedig, a csizmás és nehézkes, majdnem meghamisítja őt. Néhány kortársa, ki jó megfigyelő, azt mondta nékem, hogy Arany János első pillanatra inkább a gyenge, sovány és törékeny ember benyomását keltette. Szerintük még az a fénykép a leginkább találó, amelyet halála előtt hét évvel készített. Itt a csontos arcot rövidre nyírt ősz szakáll keretezi, a hosszú haj csapzottan simul előre a halántékára, a bajusz magyar, az orr egyszerű és finom: **egy ideges, mélabús magyar paraszt áll előttünk európai ruhában. Szobra talapzatán csak egy nótárius van, itt azonban nagy-nagy modern költő, félig-meddig a kortársunk, az „Őszikék” költője.**

*

Ide akartam megérkezni. Mert az, akit mi olvasunk mai magyarok, akit mi imádunk, a szenvedő Arany, a lírikus. Arany – mintha azzal is példázná, hogy öreg szülék gyermeke – igazán csak öreg korára jut művészi céljához, az ő virágzása csak másodvirágzás, az ő tavasza novemberben volt. Minden, amit eddig írt, mintha csak tanulmány lenne. Előkészítése ezeknek a verseknek.(...) Micsoda nagyszerű vallomások ezek a versek. Ha itt elsorolnám öregkori ballada hőseit, megannyi rögeszmés, holdas, bomlott öngyilkos vonulna fel, kik a mélakór és az üldöztetési mánia vízióival és hallucinációival tusakszanak, lírai versei pedig többé nem józanok, formában is szaggatottak, furcsán-egyényiek. **Itt már a modern idők hangját hallani. Ez a harmonikus epikai élet ragyogó lírai disszonanciával zárul.**

(Arany János, szerkesztett részlet)

nótárius: jegyző
mélakór: melankólia
hallucináció: érzéksalódás
disszonancia: dolgok össze nem illő volta

1. a) Magyarázd meg, hogy mi indokolja a szövegszerkesztésben a két bekezdés *-gal is jelzett elkülönítését! (4–5 mondat)
b) Hány további bekezdésre lehetne tagolni a szövegrészletet? Eljárásodat indokold! (3–4 mondat)
A bekezdések határát így jelölheted: ¹ | , ² | , ...
2. Hogyan szerveződnek a bekezdések egységes egészzé? Részletezd, hogy melyek a szövegkohéziót biztosító tartalmi-logikai, jelentésbeli kapcsolatok, nyelvtani elemek!
3. Írd meg a szöveg vázlatát!
4. Válassz egyet a kiemelt részek közül, és értelmezd saját szavaiddal; vedd figyelembe a szövegösszefüggést!

